

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

SAAVUTETTAVUUSTESTAUSRAPORTTI

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Peruskoulut

<https://www.hel.fi/peruskoulut/fi>

<https://www.hel.fi/peruskoulut/sv/skolor/degero-lagstadieskola/>

<https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/haagan-peruskoulu/haagan-peruskoulu>

<https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/itakeskuksen-peruskoulu>

<https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/kalasataman-peruskoulu>

<https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/konalan-ala-aste/konalan-ala-aste>

<https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/kruununhaan-yla-aste/kruununhaan-yla-aste>

<https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/porolahden-peruskoulu/porolahden-peruskoulu>

<https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/ressu-comprehensive-school/ressu-comprehensive-school>

<https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/vesalan-peruskoulu/vesalan-peruskoulu>

<https://www.hel.fi/peruskoulut/sv/skolor/ashojdens-grundskola/ashojdens-grundskola>

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

1	Johdanto	3
2	Toimeksianto	4
3	Yhteenveto palvelun saavutettavuudesta	4
4	Kriittiset virheet	5
4.1	Virheellisiä kielimääryksiä	5
5	Merkittävät virheet	8
5.1	Epäselvästi kuvattuja linkkejä	8
5.2	Puuttuva tai virheellinen alt-määre	12
5.3	Upotekehyseltä puuttuu seloste	17
6	Muut virheet	19
6.1	Ajankohtaista-osion rakenne	19
6.2	Epäloogista otsikointia	19
6.3	Toimimaton videoupote	20
6.4	Riittämätön värikontrasti	22
6.5	Sijaintilinkin tunnistena pelkkä väri	22
6.6	HTML-koodia käytetty muotoiluun	23
7	Jatkotoimenpiteet	27
8	Tietoja saavutettavuustestauksesta	27
9	Yhteystiedot	27

1 Johdanto

Tässä raportissa kuvataan havainnot, jotka Palvelukeskus Helsinki teki Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, peruskoulut-sivuston saavutettavuusauditoinnin yhteydessä. Raportissa pyritään tarjoamaan ratkaisuehdotuksia havaittuihin ongelmiin ja puutteisiin. Kunkin havaitun saavutettavuuteen liittyvän ongelman yhteydessä ilmaistaan sen merkitys palvelun käyttäjille seuraavasti:

Kriittinen ongelma:

Estää palvelun tai jonkin sen osion käytön tietyltä käyttäjäryhmältä.

Merkittävä ongelma:

Haittaa palvelun käyttöä siinä määrin, että käyttö muuttuu vaivalloiseksi tai se estyy osittain.

Vähäisempi saavutettavuuteen liittyvä ongelma:

Korjaaminen edistää palvelun käytettävyyttä erityisryhmille.

Havaintojen yhteydessä on viittauksia WCAG –saavutettavuusstandardiin, johon Suomessa voimassa oleva saavutettavuuslaki perustuu. Kun havainnossa on WCAG 2.1 –merkintä, on havainto saavutettavuuslain piiriin kuuluva puute riippumatta siitä, kuinka kriittinen puute on käyttäjän kannalta.

2 Toimeksianto

Testattu palvelu

- Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, peruskoulut
- <https://www.hel.fi/peruskoulut/sv/skolor/degero-lagstadieskola/>
- <https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/haagan-peruskoulu/haagan-peruskoulu>
- <https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/itakeskuksen-peruskoulu>
- <https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/kalasataman-peruskoulu>
- <https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/konalan-ala-aste/konalan-ala-aste>
- <https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/kruununhaan-yla-aste/kruununhaan-yla-aste>
- <https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/porolahden-peruskoulu/porolahden-peruskoulu>
- <https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/ressu-comprehensive-school/ressu-comprehensive-school>
- <https://www.hel.fi/peruskoulut/fi/koulut/vesalan-peruskoulu/vesalan-peruskoulu>
- <https://www.hel.fi/peruskoulut/sv/skolor/ashojdens-grundskola/ashojdens-grundskola>

3 Yhteenveto palvelun saavutettavuudesta

Sivustojen yleinen saavutettavuus on kohtalainen. Kriittisin ongelma on kielimääritysten epäsäännöllisyys. Koulujen Facebook-upotteilta puuttuu otsikko, joten ne ovat hankalia ymmärtää ruudunlukijan käyttäjälle. Myös useat sivustojen linkit ovat tarkastuksen tarpeessa.

4 Kriittiset virheet

4.1 Virheellisiä kielimäärittäyksiä

Kuvaus

Sivustoilla on virheitä kielimäärittäyksissä, jotka voivat aiheuttaa ongelmia ruudunlukijoiden käyttäjille. Väärät kielimäärittäykset voivat saada ruudunlukijan lukemaan sisältöä virheellisellä lausuntatavalla, joka voi pahimmillaan aiheuttaa sen, että käyttäjä ei ymmärrä luettua sisältöä ollenkaan.

Kaikkien sivustojen Suoraan sisältöön -hyppylinkki on suomeksi sivuston kielestä riippumatta.

Alla on eritelty eri sivustojen ongelmia:

Ressu comprehensive school:

Sivuston sisältö on englanniksi, mutta koko sivun kielimääre on virheellisesti suomi (lang="fi")

Itäkeskuksen peruskoulu:

Sivuista on saatavilla suomenkielisen version lisäksi ruotsin-, englannin-, ranskan- ja saksankieliset versiot. Kielten valintalinkeiltä sekä sivuston vieraskielisiltä sisällöiltä puuttuvat kuitenkin kieltä vastaavat lang-kielimäärittäykset.

Suomenkielisellä Yhteystiedot-sivulla terveydenhoitajan kohdalla oleva teksti "Palvelun käyttö edellyttää puolesta asiointin sopimusta". Lausutaan ruudunlukijan toimesta englantilaisittain väärän kielimäärittäyksen takia.

```
... <span lang="EN-US">Palvelun käyttö edellyttää puolesta  
asioinnin sopimusta.</span> == $0
```

Kalasataman peruskoulu:

Etusivulla on englanninkielinen teksti ilman oikeaa kielimäärittäystä "International visitors please contact first Mrs Marika Lahti (marika.lahti@hel.fi) in case of visit request. Thank you!".

```
<strong> == $0  
"International visitors please contact first Mrs Marika  
Lahti (marika.lahti@hel.fi) in case of visit request. Thank  
you!"  
<br>
```

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

Meidän koulu -sivun englanninkielinen esittelyteksti sisältää virheellisesti suomenkielisen lang-kielimäärittelyn.

```
▼<p style="margin: 0cm 0cm 8pt; line-height: 107%; font-family: Calibri,sans-serif; font-size: 11pt;"> == $0
```

"Kalasatama school has been established in 2016 and is one of the schools of City Of Helsinki. The school is now under a big construction work to be enlarged to it's full size for over 700 pupils on lower and higher grades in elementary school . At this time there are 235 pupils with in the grades 1-9 and the amount is growing every year with at least 60 pupils. Kalasatama "smart city" neighborhood is located in eastern center in Helsinki downtown and is a growing new living area up to 25 000 people. The school building has won an architect contest in 2010 when the area has been on a planning process. School's main character is the architecture with open landscape learning environment with no home classrooms. The school is inclusive and offers places for mainstream and special need students. The interaction between the pupils of different or similar ages and mixed groups is about to be in focus for a scientific point of view. School is developing phenomen based learning. Kalasatama school is one of the international visiting schools in Helsinki. All visits are coordinated by education designers because of the high interest.

Äshöjdens grundskola:

Sivuston englanninkielisestä sisällöstä, sekä In English -linkistä puuttuu kieltä vastaava lang-kielimäärittely.

Muut:

Ruotsinkielisten koulujen johtokuntien kokouspöytäkirjoilta puuttuu oikean kielen mukainen kielimäärittely

Helsingin peruskoulut -pääsivulla oleva "Helsinki oppii" Facebook-upote on tuotu englanninkielisenä. Tämän takia suomenkielisten Facebook-päivitysten kielimäärittely on virheellisesti englanti. Sama tilanne on ruotsinkielisten päivitysten kohdalla.

Korjausehdotus

Varmistetaan, että sivuston kielilinkeille asetetaan kieltä vastaavat lang-kielimäärittelyt. Sama koskee myös sivuston vieraskielisiä tekstisisältöjä.

Facebook-upote tulisi tarkastaa ja toteuttaa se mahdollisuuksien mukaan suomenkielisenä toteutuksena. Tällöin suomenkielisten päivitysten kielimäärittelyt saadaan oikeiksi. Ruotsinkielisiin sisältöihin tulee kuitenkin asettaa mahdollisuuksien mukaan kieltä vastaava lang-kielimäärittely.

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

WCAG 2.1**3.1.2 Osien kieli****Taso: AA**

Sisällön jokaisen tekstikatkelman tai ilmaisun luonnollinen kieli voidaan selvittää ohjelmallisesti, paitsi seuraavien osalta: erisnimet, tekniset termit, määrittämättömän kielen sanat sekä sanat tai ilmaisut, jotka ovat muuttuneet läheisen tekstiympäristön kielen murteelliseksi osaksi.

5 Merkittävät virheet

5.1 Epäselvästi kuvattuja linkkejä

Kuvaus

Sivustoilla on linkkejä, joiden toiminnallisuus ei ole selkeää ruudunlukijan käyttäjän kannalta. Tällaisia linkkejä ovat mm. linkit, joilla on epäselvä linkkiteksti (täältä, lue lisää) sekä linkit, jotka avaavat uuden ikkunan, välilehden tai tiedoston varoittamatta. Koska ruudunlukijan käyttäjät selaavat usein sivustoja linkistä toiseen hyppimällä, tulisi linkeistä ilmetä selkeästi, mihin ne johtavat.

Sivustoilta löytyy useita linkkejä, jotka avaavat PDF-tiedoston ilman ennakkovaroitusta. Varoittamatta PDF-tiedoston avaavat linkit ovat ongelmallisia, koska ruudunlukuohjelman käyttäjän on vaikea hahmottaa tapahtunutta. Uuteen näkymään jouduttuaan sijainnin paikallistaminen ja palaaminen edelliseen näkymään voi vaikeutua.

Lisäksi PDF-tiedostot voivat olla ongelmallisia, jos niitä ei ole koodattu ruudunlukijalle luettavaksi. Koodaus tarkoittaa, että PDF-tiedosto sisältää tunnisteita eri elementeille, kuten otsikot, kappaleet jne. joita käyttäen ruudunlukija kykenee luokemaan sisällön käyttäjälle. Virheellisesti koodatut, tai täysin koodaamattomat PDF-tiedostot ovat lähtökohtaisesti saavuttamattomia sisältöä.

Englanninkielisten linkkien kohdalla on huomioitava, että esimerkiksi vieraskieliset ruudunlukuohjelmien käyttäjät eivät voi ymmärtää suomeksi olevaa "Avaa uuden ikkunan"-kuvausta

Alla on eritelty sivustojen ongelmia:

Porolahden peruskoulu:

Etusivulla on uutisotsikoita, joiden lopussa on linkit Ajankohtaista-osioon. Linkit on nimetty "Lue lisää"-kuvauksilla.

Porolahden peruskoulun tuntijako -linkki Opetus-sivulla avaa PDF-tiedoston varoittamatta.

Meidän koulu -osion Koulun järjestyssäännöt -linkki avaa PDF-tiedoston. Linkissä on varoitus uuden ikkunan avaamisesta, mutta ei PDF-tiedostosta.

Meidän koulu -osion Koulutilojen varaus -linkki on rikki ja johtaa "No content found"-varoitusivulle.

Warning

No content found for: peruskoulutv2/fi/koulut/porolahden-peruskoulu/meidan-koulu/koulutilojen-varauskokeilu

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

Konalan ala-asteen koulu:

Etusivulla on kaksi "Lue lisää" -linkkiä. Ensimmäinen linkki avaa varoittamatta PDF-tiedoston, jossa on syksyn 2020 vanhempainiltojen aikataulut. Toinen linkki johtaa tiedotteeseen liittyen Konalan ala-asteen koulun perusparannukseen. Ajankohtaista-sivulla on kuvalinkki, jonka tekstivastineena on "sammakkopatsas ja kunniakirja". Kyseinen linkki vie Lukuklaani Lukemon sivuille.

Kruununhaan yläasteen koulu:

Ajankohtaista-sivulla on Yhteishaun kesäohje yseille ja huoltajille -linkki, joka avaa PDF-tiedoston varoittamatta.

Haagan peruskoulu:

Urheiluyläkoulu-sivulla on kaksi linkkiä, joiden nimi on "tästä".

Meidän koulu -osiossa on linkki "Opas lv. 2020-2021", joka lataa Word-dokumenttiedoston varoittamatta.

Opetus-osion Järjestyssäännöt 2017 -linkki avaa PDF-tiedoston. Linkissä on ilmoitus uuden ikkunan avaamisesta, muttei PDF-tiedostosta.

Aamupäivätoiminta-osiossa on vanhentuneita linkintyökaluja, jotka avautuvat uuteen ikkunaan ja avaavat linkin Arabian peruskoulun Aamupäivätoiminta-sivulle. Linkit on sijoitettu juuri ennen varsinaista toimivaa Aamupäivätoiminnasta-linkkiä, jolla ei ole ilmoitusta uuden ikkunan avaamisesta.

Koululaisten aamupäivätoimintaa järjestetään perusopetuslain mukaisesti kaupungin suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä kouluissa ja joissakin leikkipuistoissa. Lapset voivat osallistua toimintaan ennen oppituntien alkua. Ilmoittautuminen ja lisätieto [aamupäivätoiminnasta](#).

[Avaa uuden ikkunan](#)

```
...<p> == $0
...
"Koululaisten aamupäivätoimintaa järjestetään perusopetuslain
mukaisesti kaupungin suomenkielisissä ja ruotsinkielisissä
kouluissa ja joissakin leikkipuistoissa. Lapset voivat
osallistua toimintaan ennen oppituntien alkua. Ilmoittautuminen
ja lisätieto "
<a href="/peruskoulut/fi/koulut/arabian-peruskoulu/meidan-
koulu/aamupaivatoiminta" target="_blank" class="info">_</a>
<a href="/peruskoulut/fi/koulut/arabian-peruskoulu/meidan-
koulu/aamupaivatoiminta" target="_blank" class="info">_</a>
<a href="/helsinki/fi/kasvatus-ja-koulutus/perusopetus/aamu-ja-
iltapaivatoiminta/aamupaivatoiminta">aamupäivätoiminnasta</a>
"
```

Åshojdens grundskola:

Etusivulla sekä esimerkiksi Aktuelt- ja Blanketter- sivuilla on linkkejä, joiden kuvaus on "här".

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

Vesalan peruskoulu:

Aamupäivätoiminta-osiossa on nimeämättömiä linkkejä, jotka avautuvat uuteen ikkunaan ja avaavat linkin Arabian peruskoulun Aamupäivätoiminta-sivulle. Linkit on sijoitettu juuri ennen varsinaista toimivaa Aamupäivätoiminnasta-linkkiä, jolla ei ole ilmoitusta uuden ikkunan avaamisesta

Järjestyssäännöt-linkki Meidän koulu -osiossa avaa PDF-tiedoston. Linkissä on ilmoitus uuden ikkunan avaamisesta, muttei PDF-tiedostosta.

Julkaisut-sivun linkit avaavat kaikki PDF-tiedoston. Linkeissä on ilmoitus uuden ikkunan avaamisesta, muttei PDF-tiedostosta.

Etusivulla Lisää ajankohtaisia asioita -linkin jälkeen on visuaalisesti näkymätön, nimeämätön linkki, joka avaa kuudesluokkalaisen oppaan.

[Lisää ajankohtaisia asioita](#)

Avaa uuden ikkunan

```
<p>  
  <a href="http://www.edu.hel.fi/kuudesluokkalaisenopas" target=  
    "_blank" class="info">...</a> == $0  
</p>
```

Ressu comprehensive school:

Ressu Policies -sivun linkit, sekä Forms-sivun lomakkeiden linkit avaavat PDF-tiedoston varoittamatta.

Club and hobby activities -sivulla on linkki, jonka kuvaus on englanniksi, mutta teksti "Avaa uuden ikkunan" on suomeksi.

Muut:

Peruskoulujen johtokuntien kokouspöytäkirjojen linkit avaavat varoittamatta PDF-tiedoston. Osassa linkeistä on ilmoitus uuden ikkunan avaamisesta, muttei PDF-tiedostosta.

Koulut alueittain:

Koulut alueittain -sivulla on useita nimeämättömiä linkkejä.

Puistolanraitin ala-asteen koulun jälkeen tuleva linkki vie Pihlajamäen ala-asteen koulun sivuille ja Siltämäen ala-asteen koulun jälkeinen linkki vie Santahaminan ala-asteen koulun sivuille. Konalan ala-asteen koulun jälkeen tuleva nimeämätön

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

linkki vie puolestaan Keinutien ala-asteen koulun sivuille ja Aleksis Kiven peruskoulun jälkeinen nimeämätön linkki vie Pasilan peruskoulun sivuille. Koskelan ala-asteen koulun jälkeen tulee nimeämätön linkki, joka vie Katajanokan ala-asteen koulun sivuille. Taivallahden peruskoulun jälkeinen nimeämätön linkki avaa Suutarinkylän peruskoulun sivut.

[Hietakummun ala-asteen koulu](#)
[Hiidenkiven peruskoulu](#)
[Kankarepuiston peruskoulu](#) (1.8.2020 asti nimi Jakomäen peruskoulu)
[Karviaistien koulu](#)
[Latokartanon peruskoulu](#)
[Maatullin ala-asteen koulu](#)
[Malmi peruskoulu](#)
[Pihlajamäen ala-asteen koulu](#)
[Pihlajiston ala-asteen koulu](#)
[Puistolaa peruskoulu](#)
[Puistolaa raitin ala-asteen koulu](#)
[Pukimäenkaaren peruskoulu](#)
[Siltamäen ala-asteen koulu](#)
[Suutarilan ala-asteen koulu](#)
[Suutarinkylän peruskoulu](#)
[Tapanilan ala-asteen koulu](#)

```
<a title href="/www/peruskoulut/fi/koulut/puistolaa-raitin-ala-aste" target>Puistolaa raitin ala-asteen koulu</a> == $0  
> <a title href="/www/peruskoulut/fi/koulut/pihlajamaen-ala-aste" target></a>  
<a title href="/www/peruskoulut/fi/koulut/pukimaenkaaren-
```

Koulut kartalla:

Koulut Kartalla -sivulla on ylimääräisiä linkkejä. Palvelukartta-linkin jälkeen tulee nimeämätön linkki, josta ruudunlukuohjelma ilmoittaa ainoastaan "Avaa uuden ikkunan". Tämä linkki avaa myös palvelukartan.

Helsingin karttapalvelusta -linkin jälkeen tulee nimeämätön linkki joka avaa myös Helsingin karttapalvelun linkin.

Korjausehdotus

Sivustolla oleville linkeille tulee antaa niiden tarkoitusta vastaava kuvaus. Kona-
lan ala-asteen sammakkopatsas ja kunniakirja -kuvalinkin tekstivastine tulee
muuttaa linkin tarkoitusta kuvaavaksi, esimerkiksi "Lukuklaani Lukemo".

Lisäksi sivustot tulee käydä kokonaisuudessaan läpi ja varmistaa, että uuteen

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

välilehteen avautuvat linkit, sekä linkit, jotka avaavat PDF-tiedoston sisältävät tekstimuotoisen kuvauksen linkin toiminnasta.

Nimeämättömät linkit tulee tarkastaa ja jos ne ovat vanhentuneita, tulee linkit piilottaa teknisesti tai poistaa kokonaan, jotta esimerkiksi ruudunlukuohjelmat ohittavat ne.

WCAG 2.1

2.4.4 Linkin tarkoitus (kontekstissa)

Taso: A

Jokaisen linkin tarkoitus voidaan selvittää yksin linkkitekstistä tai linkkitekstistä yhdessä ohjelmallisesti selvitettävissä olevan linkkikontekstin avulla, paitsi tilanteissa, joissa linkki olisi yleisesti ottaen epäselvä käyttäjille.

3.2.4 Johdonmukainen merkitseminen

Taso: AA

Komponentit, joilla on sama toiminnallisuus verkkosivujen joukossa, merkitään johdonmukaisesti.

5.2 Puuttuva tai virheellinen alt-määre

Kuvaus

Sivustolla on kuvia joilta joko puuttuu kokonaan alt-määre tai alt-määreen kuvaus on puutteellinen. Alt-määre antaa kuvalle tekstivastineen, jonka ruudunlukija lukee käyttäjälle. Jos kuvalla ei ole alt-määrettä, lukee ruudunlukija sen sijaan kuvan tiedostonimen, joka usein on epäselvä tai pelkkä sarja satunnaisia merkkejä.

Alla eritelty ongelmia:

Ressu comprehensive school:

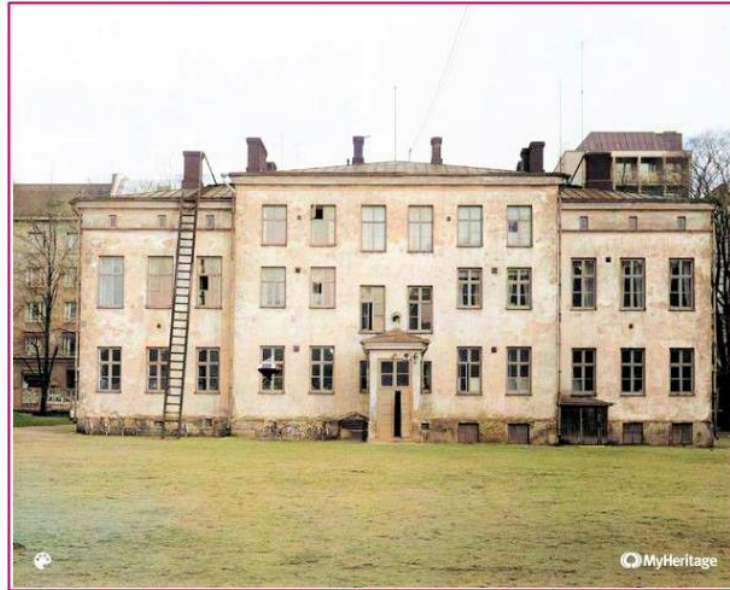
History of our school -sivun kuvilta puuttuvat alt-määreet.

Our school -sivun kuvilla ei ole muuta tekstivastinetta kuin esimerkiksi "ressu 1.jpg".

Etusivulla on koulun kuva jolla ei ole alt-määrettä.

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

Haagan peruskoulu:
Etusivulla on kuva, jolta puuttuu alt-määre.

Kalasataman peruskoulu:
Ajankohtaista-sivulla on kuva, jolta puuttuu alt-määre ja jolla on HTML-muotoiluja.

Konalan ala-asteen koulu:
Etusivulla on kuvia lasten liitupiirroksista, joiden alt tekstit ovat ”kestävä ihmisyyys” ja ”systeeminen havaintokyky”. Tekstit ovat epäselviä, eivätkä kerro kuvien sisällöstä mitään.

13.8.2020

[illegible]

Vesalan peruskoulu:

Kerho- ja harrastustoiminta -sivulla on kuvia, joilta puuttuvat alt-määreet.

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

Åshöjdens grundskola:
Etusivulla on kuva, jolta puuttuu alt-määre.

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

Aktuellt-sivulla on myös kuvia ilman alt-määreitä.

Information: Skolornas och skolans förskola - Elevutgången i musik och dans.

[29.3.2018] Musikklassernas (7-9m) vårkonsert 25.4

Välkommen på 7-9m vårkonsert i skolans festsal on 25.4 kl 18. Café från kl 17.30. Vi bjuder bl.a. på körmusik, band och solonummer!

[29.3.2018] Musikklassernas (3-6m) vårkonsert 19.4

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

Korjausehdotus

Kuville tulisi lisätä määre alt="" ja siihen selitys kuvan sisällöstä. Jos kuva on puhtaasti koristeellinen, eikä sisällä relevanttia informaatiota, voi alt=""-määreen jättää tyhjäksi.

WCAG 2.1

1.1.1 Ei-tekstuaalinen sisältö

Taso: A

Kaikki käyttäjälle esitettävä ei-tekstuaalinen sisältö on varustettu saman tarpeen täyttävällä tekstivastineella.

5.3 Upotekehyseltä puuttuu seloste

Kuvaus

Sivustoilla on iFrame-upotekehys-elementtejä, joilta puuttuu title-määre. Title-määre luetaan ruudunlukijan käyttäjälle ja sen tarkoituksena on kuvata mitä upote sisältää. Ilman title-määrettä käyttäjälle ei selviä, mitä upote sisältää tai mihin se liittyy. Kaikkien koulujen etusivuilla olevilta Facebook-upotteilta puuttuu title-määre.

Konalan ala-asteen koulu:

Etusivulla on videoupote, jolla ei ole title-määrettä.

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

```
><iframe width="560" height="315" src="https://www.youtube.com/
embed/mCaQAwbNr4U" frameborder="0" allowfullscreen allow=
"accelerometer; autoplay; encrypted-media; gyroscope; picture-in
picture" style="z-index: 2147483646; position: relative;">...
</iframe> == $0
</p>
```

Korjausehdotus

iFrame-upotekehyksillä tulisi olla title=""-määre, joka kertoo mitä kehys sisältää (esim. title="Video Tuleville ekoille" tai title="Facebook aikajana Vesalan peruskoulu")

WCAG 2.1

4.1.2 Nimi, rooli, arvo

Taso: A

Kaikkien käyttöliittymäkomponenttien (mm. lomake-elementit, linkit ja skriptien luomat komponentit) nimi ja rooli voidaan selvittää ohjelmallisesti tilat, ominaisuudet ja arvot, jotka käyttäjä voi asettaa, voidaan myös asettaa ohjelmallisesti ja tieto näiden muutoksista on käyttäjäagenttien, mukaan lukien avustavien teknologioiden, saatavissa.

6 Muut virheet

6.1 Ajankohtaista-osion rakenne

Kuvaus

Kaikkien peruskoulujen Ajankohtaista-osiossa olevat tiedotteet on laitettu sivuille peräkkäin leipätekstinä omiin kappaleisiin. Tiedotteiden jäsentämisessä ei ole käytetty lainkaan esimerkiksi html-otsikointia, joka auttaisi näkövammaista ruudunlukuohjelman käyttäjää navigoimaan palvelussa. Jos tiedotteet olisi erotettu toisistaan käyttämällä esimerkiksi html-otsikointia, olisi näkövammaisen ruudunlukuohjelman käyttäjän helpompi löytää etsimänsä tiedote.

Korjausehdotus

Tiedotteet tulisi erottaa toisistaan siten, että tiedotteen otsikko ja julkaisupäivämäärä, esimerkiksi [29.3.2020] Tulevat 7. –luokkalaiset -teksti määritettäisiin html-H-tägillä otsikoksi.

WCAG 2.1

1.3.1 Informaatio ja suhteet

Taso: A

Esitystavassa välittyvät informaatio, rakenne ja suhteet voidaan selvittää ohjelmallisesti tai ne ovat saatavilla tekstinä.

6.2 Epäloogista otsikointia

Kuvaus

Sivustoilla on käytetty otsikointia, joka ei etene kaikkialla loogisesti. Esimerkiksi peruskoulujen Opetus-sivuilla otsikointi hyppää suoraan h1-tason pääotsikosta otsikkotasolle h4 otsikkoon "Sisäiset työvälineet". Sama ongelma on myös Yhteystiedot-sivulla otsikoinnin hypätessä suoraan h1-tasolta tasolle h4 otsikkoon "Reittiopas".

Konalan ala-asteen koulun etusivulla otsikointi hyppää puolestaan h2-tason otsikosta "Oppaat" tasolle h4 "Koulu somessa" -otsikkoon.

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

Vesalan peruskoulun Kerho- ja harrastustoiminta -sivulla otsikointi hyppää h1-tason pääotsikosta suoraan h3-tason otsikkoon "Kerhotoiminta". Lisäksi samalla sivulla on tyhjiä h3-tason otsikoita.

Vesalan peruskoulun Julkaisut-sivulla otsikointi hyppää tasolta h2 suoraan tasolle h4.

Haagan peruskoulun etusivulla otsikointi hyppää h1-tason pääotsikon jälkeen suoraan otsikkotasolle h3 "Lisää tiedotteita Ajankohtaista-sivulla".

Jos otsikointi ei etene loogisesti, aiheuttaa tilanne kognitiivisia hahmotusvaikeuksia esimerkiksi näkövammaisille ruudunlukuohjelmien käyttäjille. On tavallista, että ruudunlukuohjelman käyttäjä selaa sivustoa suoraan otsikosta toiseen hyppimällä. Jos otsikointi ei etene loogisesti, saattaa käyttäjä helposti ajatella, että sivustolla on sisältöä, joka on saavuttamattomassa muodossa hänen apuvälineelleen. Vaihtoehtoisesti käyttäjä olettaa, että hän ei havainnut kaikkea sivun sisältöä.

Korjausehdotus

Koko sivusto tulee käydä kauttaaltaan läpi ja varmistaa, että otsikointi etenee kaikkialla johdonmukaisesti. Sivun otsikoiden on oltava hierarkkisesti järjestettyjä, otsikot eivät saa ohittaa tasoja.

Otsikointi tulee aina aloittaa h1-tason pääotsikolla. Sivulla on oltava vähintään yksi ylätason otsikko (H1 tai WAI-ARIA role="heading" ja aria-level="1"), jonka alaotsikoiden tulee olla H2-otsikoita tai WAI-ARIA role="heading" aria-level="2" -otsikoita jne. Jos teksti on korostettava semanttisesti, käytetään 'strong'-tunnistetta. Jos teksti on otsikko, käytetään "H"-tunnistetta (kuten H1, H2, H3...). Jos teksti korostetaan visuaalisesti, tehdään se CSS:n avulla, ei otsikkotasoa muuttamalla.

WCAG 2.1

Tämä havainto ei ole WCAG-rikkomus (tasot A ja AA), mutta sen korjaaminen edistää verkkosivujen saavutettavuutta

6.3 Toimimaton videoupote

Kuvaus

Åshöjdens grundskolan Vår skola -sivulla on upotekehys, jossa olisi ilmeisesti tarkoitus olla video, mutta video ei ole saatavilla.

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

Vår skola

Åshöjdens grundskola är en enhetlig grundskola med årskurserna 1–9. Skolan ansvarar också för påbyggnadsundervisningen och den intensifierade musikundervisningen (musikklasserna) på svenska i Helsingfors. Skolan har ca 370 elever.

Åshöjdens grundskola arbetar för en trygg och trivsamt miljö. Goda och förtroendefulla relationer mellan lärare och elever är viktiga för att våra mål skall kunna uppnås. Vi är en skola där trygghet, respekt, tolerans, trivsel, glädje och nyfikenhet är viktigt.

Skolans motto är "Att ge eleverna rötter och vingar" (efter en tanke av H. Carter). När vi gett eleverna rötter - baskunskaper, arbetsrutiner en språklig identitet och en stark självkänsla, rötter förankrade i verkligheten och det samhälle som omger skolan - kan vi ge dem vingar - förmåga till estetiska upplevelser, möjligheter att gå egna vägar för att uppnå gemensamma mål, glädje att lyckas med sina uppgifter, förmåga att hantera motgångar och tillfälle att utveckla sin personlighet.

Åshöjdens elever skall vara rustade att möta morgondagen i det samhälle som omger dem. Därför har skolan valt en samhällsorienterande profil. Profileringen innebär att eleverna uppmuntras att tänka självständigt, ifrågasätta och diskutera.

Kulttuuri Musiikki Lapsiperheet Liikunta ja ulkoilu Nuoriso
Kaupunginvaltuusto

Tila

 Ei löytynyt

Pyydettyä resurssia ei löytynyt.

<https://www.helsinkikanava.fi/fi/kanava/video?id=3553>

```
</p></p>
<div class="wcm-video-container-16-9">
  <iframe title="video" src="https://www.helsinkikanava.fi/
kanava/video?id=3553" frameborder="0" allowfullscreen> == $0
  #document
</iframe>
```

Korjausehdotus

Upote tulisi tarkastaa ja varmistaa, että siinä on oikeaa, toimivaa sisältöä.

WCAG 2.1

Tämä havainto ei ole WCAG-rikkomus (tasot A ja AA), mutta sen korjaaminen edistää verkkosivujen saavutettavuutta

6.4 Riittämätön värikontrasti

Kuvaus

Sivupohjan ylätunnisteen värikontrasti on riittämätön. Tekstin ja taustan kontrastisuhte on 3.33:1. WCAG 2.1 -kriteerien mukainen kontrastisuhte on 4.5:1 normaalikokoiselle tekstille.

Korjausehdotus

Tämä on hel.fi-sivupohjan ongelma joka tullaan korjaamaan tulevassa sivupohja-uudistuksessa.

WCAG 2.1

Tämä havainto ei ole WCAG-rikkomus (tasot A ja AA), mutta sen korjaaminen edistää verkkosivujen saavutettavuutta

6.5 Sijaintilinkin tunnisteena pelkkä väri

Kuvaus

Sivupohjan sijaintilinkillä ei ole muuta tunnistetta, kuin väri. Yleensä linkit tunnistetaan esim. kohdistettaessa alleviivauksella. Kyseiset linkit eivät erotu linkkeinä, vaan muistuttavat passiivista tekstielementtiä.

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

Tämä on hel.fi-sivupohjan ongelma joka tullaan korjaamaan tulevassa sivupohja-uudistuksessa.

GRUNDSKOLOR » SKOLORNA ALFABETISKT » BRÄNDÖ LÅGSTADIESKOLA

Korjausehdotus

Tämä on hel.fi-sivupohjan ongelma joka tullaan korjaamaan tulevassa sivupohja-uudistuksessa.

WCAG 2.1

Tämä havainto ei ole WCAG-rikkomus (tasot A ja AA), mutta sen korjaaminen edistää verkkosivujen saavutettavuutta

6.6 HTML-koodia käytetty muotoiluun

Kuvaus

Sivustoilla on käytetty HTML-koodia muotoiluun, esim. 'border', 'align', 'width' jne. määreillä. HTML-muotoilu ei ole hyvän käytännön mukaista ja se saattaa aiheuttaa sen, että ruudunlukuohjelmat lukevat sisällön sijasta suoraan HTML-koodia.

Alla on eritelty esimerkkejä:

Ressu comprehensive school:

Teaching and learning -sivulla on taulukko, joka on muotoiltu HTML-tägeillä.

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

Ressu Comprehensive School Programme of Inquiry						
PYP Transdisciplinary themes						
Grade	Who we are	Where we are in place and time	How we express ourselves	How the world works	How we organise ourselves	Our shared planet
1	Me and Others	Our Hometown	Just Imagine...!	Living Things	Safe Together	Reduce, Reuse, Recycle
2	Our Health and Wellbeing	On the Map	On Stage	Planet Earth	Me as a Community Member	From Field to Table
3	Learning Community	My Homeland	Art Attack	Machines and Inventions	The World of Media	Habitats
4	Changes	Cultures around the World	Creative Process	Me as a Scientist (Exhibition 2018)	Active Citizen	Sharing the Resources of the Planet

Kalasataman peruskoulu:

Ajankohtaista-sivulla on taulukko, tekstiä ja kuva, joiden muotoiluun on käytetty HTML-koodia.

Puhelin- ja hyvinvointipalvelut

13.8.2020

OPETUSTIETO LOKUVOUONNA 2020-2021

1a	Härkönen Arto
1b	Kagan Sara
1c	Pulkkinen Assi
1d	Turjanmaa-Viljamaa Johanna
2a	Kolomainen Anastasija
2b, S2-opetus	Wikberg Katja
2c	Viljakainen Outi
3a	Kariola Antti
3b	Okkonen Anna
3c	Majuri Johanna
4a	Linnanmäki Eveliina
4b/5c	Niska Inka
4c/5d	Peltola Päivi
5a	Laine Satu
5b	Puura Eevastiina
6a, apulaisrehtori	Kuronen Perttu
6b	Kortelainen Toni
6c/7a	Lassila Arto
7b/8a	Lahti Antti
9a	Töyri Annukka
Musiikki	Linna Kari
Samanaikaisopettaja	Mourujärvi Kaisa
Laaja-alainen erityisopettaja	Puokka-Karsma Kaarina
Laaja-alainen erityisopettaja ja S2- opettaja	Talvioja Annika
Rehtori	Pennanen Kati
Espanja ja ranska	Ayad Dalida
Ortodoksuskono	Harju Timo
Islamin uskonto	Hallikas Hanna

Korjausehdotus

Tyylit ja muotoilut tulisi siirtää CSS-tyyleihin siltä osin kuin se on mahdollista.

WCAG 2.1

1.3.1 Informaatio ja suhteet

Taso: A

Esitystavassa välittyvät informaatio, rakenne ja suhteet voidaan selvittää ohjelmallisesti tai ne ovat saatavilla tekstinä.

7 Jatkotoimenpiteet

Kielimääreet ja linkit tulisi korjata mitä pikimmin. Suurin osa lopuista ongelmista on yksinkertaista, joskin työlästä korjata. Puuttuvat alt-määreet on hyvä lisätä myös mahdollisimman pian. Facebook- ja YouTube-upotteiden tarkastaminen on myös paikallaan.

Osa ongelmista on hel.fi sivupohjan ongelmia ja niiden korjaaminen tullaan suorittamaan tulevassa sivupohjauudistuksessa.

8 Tietoja saavutettavuustestauksesta

Testauksen suoritti Palvelukeskus Helsinki, puhelin- ja hyvinvointipalvelut-yksikkö.

Saavutettavuus on tarkistettu käyttäen ohjelmallista saavutettavuustarkistusta sekä sivuston manuaalista tarkistusta. Testauksessa syntyneet toiminnalliset havainnot pätevät sekä työpöytä- että mobiililaiterympäristöön.

Manuaalisessa testauksessa on käytetty Chrome- ja Firefox-selaimia, niiden 200% tiloja sekä tietoteknisiä apuvälineitä, kuten ruudunlukuohjelmia, ohjaimia ja erikoisnäppäimistöjä. Mobiilitestaus toteutettiin iOS- ja Android-käyttöjärjestelmillä ja niille tarkoitetuilla ruudunlukuohjelmilla.

9 Yhteystiedot

Palvelukeskus Helsinki, puhelin- ja hyvinvointipalvelut

saavutettavuus@hel.fi